

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. A.5.9

Antonius Mancinellus prestantissimo
viro Joanni Vites Epō Vespriemensi
ac serenissimi Regis Hungarię Bohemę
męq; oratori dignissimo, S. P. D.

p Annonios inter fama Celeberrime præsul
Romano eloquio uel Cicerone prior.
Cum tibi sint dociles pueri: clariq; Nepotes
Pars quorum studiis erudienda meis.
Scripsimus hæc ualeant cultū quis nosse poema
Quis ueterum passim scripta referta notent.
Cultior his etenim quæcunq; oratio fiet
Siue soluta meet: siue notata modis.
Vtq; per ora uirum possint audentius ire
Nec sannas metuant: auriculae sue sibi.
Eligo tutorem summa grauitate uerendum
Eligo quem procerum pectora sæua tremunt.
Qui nulli ingenio: nulli uirtute secundus:
Quo nullus toto gratior orbe manet.
Hinc ad te properant nostri monumēta laboris:
Hinc uelut ad numen missa libenter eunt.
Sumito pua licet: minimo quoq; numia gaudēt:
Sumito: sic uoti Spes tua compos eat.

Vale.

Antonius Mancinellus generosissimo
adolescēti Michaeli Aites Pānonio

S. P. B.
e **E**si Fabius Quintilianus Diomedes etiā et Do-
natus nō pauca de figuris dixere Michael inclyte
Attn̄ ego quoq; id oneris sumpsi triplici quidem ratione
impulsus. Primus ut tuę et aliorum memorię consulere
facilius enim percipiuntur et fidelius continentur quęcūq;
carmine patefiunt. Deinde ut diuersorum dicta breui col-
ligeretur. Postremo ut figurę cuiusq; Etymologia idest
originatio vno libello haberetur. Ad quas quidem scien-
das te omnisq; alios hortor: eis enim non poema modo
sed etiam oratio ornatur ut inquit Fabius: et Cicero de
claris oratoribus etiam ait: q; ornari orationem gręci pu-
tant: si verborum imitationibus vtantur: quos appellant
Tropos Et sententiarum orationisq; formis quę vocāt
Schemata. Ceterum quia ipsarum nomina figurarū asp-
rima sunt: aliqua enim tris breues syllabas: quędā quat-
tuor aut quinq; tenent: quod Manilius tertio libro refe-
ram. Ornari res ipsa negat contenta doceri. Vale dulcis-
sime Nonis Sextilibus Milleesimo quadringentesimo
octogesimo nono.

Tabula Figurarum.

A
Acyrologia. v.

Enigma. xiiij.

Allegoria. lxxv.

Alleotheta. xciiij.

Alloeosis. xciiij.

Allophylis. lxxvi.

Amphibologia. ix.

Anadiplosis. xxxv.

Anaphora. xxxviii.
 Anastrophe. lx.
 Antanaclassis. xxxix.
 Antiphrasis. lxxv.
 Antipophora. lxxxiij.
 Antiptosis. lxxix.
 Antistoechon. xxv.
 Antithesis. xxv.
 Antitheton. lxxv.
 Antonomasia. liij.
 Apheresis. xvij.
 Apocope. xx.
 Apostrophesis. xij.
 Apostrophe. xc.
 Appositio. Cij.
 Asyndeton. xxxiij. lxxv.
 Astetismos. lxxij.
 B
 Barbarismus. ij.
 Barbaralexia. ij.
 Brachylogia. xxxiij. lxxv.
 C
 Cacephaton. xv.
 Cacotheton. xvi.
 Carientismos. lxx.
 Catachresis. xlix.
 Catachresticos. l.
 Catatyposis. xcviij.
 Ceterochon. xcix.
 Conceptio. Cij.
 Cosinographia. lxxxiij.

Climax. xlv.
 Chronographia. lxxxiij.
 D
 Diacope. lxi.
 Diereis. xxiij.
 Dialysis. lxx.
 Dialyton. xxxiij.
 Diastole. xxi.
 E
 Eclipsis. xi.
 Ectasis. xxi.
 Ecthlipsis. xxiij.
 Ellipsis. xxiij.
 Emphasis. xc.
 Endiadis. lxxx.
 Enezeugmenon. xxx.
 Epanados. xcviij.
 Epanalepsis. xxxvi.
 Epectasis. xix.
 Epenthesis. xix.
 Eperegesis. lxxix.
 Epimone. xxxv.
 Episymploche. xxiij.
 Epitheton. liij.
 Epizeuxis. xxxv.
 Erotema. lxxv.
 Euocatio. Ci.
 Euphonia. xxiij.
 F
 Figura quid. i.

H
Hypallage. lxxviij.
Hyperbaton. lix.
Hyperbole. lvij.
Hypphen. xcvi.
Hypozeugma. xxx.
Hypozeusis. xxxi.
Hyrmos. xlv.
Hysterologia. lxiiij.
Hysteron proteron. lxiiij.
Hysterzeugma. xxx.
Homoeosis. lxiiij.
Homoptoton. xliij.
Homoteleuton. xliij.

I
Icon. lxiiij.
Idiophasis. lxxxvi.
Ironia. lxvi.

L
Liptote. lxxxi.

M
Macrologia. viij.
Metathesis. xxvi.
Mesozugma. xxx.
Metalepsis. li.
Metaphora. xlvij.
Metaplasmus. xvij.
Metonymia. liij.

O
Onomatopoeia. lvi.

P
Parabola. lxxv.
Paradiastole. C.
Paradigma. lxxvi.
Paragoge. xx.
Parallage. xxvij.
Paranomasia. xxxix.
Parentthesis. lxij.
Paroemia. lxx.
Paromoeon. xli.
Periphrasis. lvij.
Perissologia. vij.
Polyptoton. xliij.
Polysyndeton. xxxiiij.
Pleonasmos. vi.
Prolepsis. xxxix.
Proparalepsis. xx.
Prosopopoeia. xcij.
Prosthesis. xvij.
Protheseon. xxvij.
Protozeugma. xxx.

S
Sarcasmos. lxxi.
Schema. xxvij.
Schesisonomaton. xl.
Syllepsis. xxxij. Cij.
Synaloepha. xxij.
Syneresis. xxij. xxiij.
Synecdoche. lv.
Synchesis. lxij.
Syncopa. xix.

Synthesis. xci. Topographia. lxxxiij.

Systole. xxi. Topothesia. lxxxiij.

Soloecismus. iij. Tropos. xlvij.

Tapinosis. xliij. **T**autologia. x.

Tautologia. x. **T**autologia. x.

Tmesis. lxi. Zeugma. xxx.

Carmen de Figuris per Antonium Mancinellum Veliternum summa diligentia editum.

i.

Figura sicut nomine ipso patet est pformatio quedam remota a cōi et primū se offerente ratione. Vel figura est arte aliqua nouata forma dicendi. ita Fabius libro nono. Ea quidem vera et pmoda est figure definitio: quā ex Fabio primus in lucem dedi: Alij enim quid dixerint passim videre licet.

ij.

Fit Barbarismus scribendo siue loquendo.

Adiicit ac demit mutat transmutat & idem

Vna in uoce tamen: mauors fates bene pandunt

Afuenio tymbre &. p mars fantes quoq; tymber

Aduenio. sic & dicendo domina dominus.

Barbarismus est (ut Diomedes ait) cōtra romani sermonis legem aut scripta aut pronuntiata vitiosa dictio: fit enim in vna parte orationis tantum. Sed id vitium in soluta oratione nomen suum obtinet: dicitur enim Barbarismus idest dissonans; apud poetas vero metaplasmi vocatur; idest transformatio. Quintilianus item libro. i.

a. iij.

docet Barbarismum esse unius verbi vitium.
Barbarismus in latina dictione fit. Barbaralexis tota peregrina est dictio ut gaza magalia.
Barbarismus fit duobus modis. scripto et pronuntiatione et hoc quadrifariam. Adiectione. Detractione. Abutatione. Transmutatione: littere; syllabe; temporis. Adiectione littere fit Barbarismus: ut reliquias danaum pro reliquias. Syllabe ut maioris pro mars; tetuli pro tuli; alitum pro alitum. Temporis: ut italiam fato pro fugus: ubi prima syllaba cum corripi debeat producit. Detractione littere fit Barbarismus: ut infatibus pro infantibus; Syllabe: ut salmentum pro salsamentum. Temporis: ut octavo en. feruere leucaten; auroque effulgere fluctus. Abutatio littere fit Barbarismus: ut olli pro illi; asuenio pro aduenio. Syllabe: ut pernices pro pernice. Tempore: ut feruere leucaten; Unius obnoxam. Transmutatione littere fit Barbarismus: ut lerigio pro religio. Tymbre pro Tymber. Temporis: ut philosophia penultima correpta, et domina dominus producta penultima.

iii.

Atque Soloecismus bisseptem quippe modis fit.
Mutando genus aut casum uel significata
Verborum: mutando simul numerum quoque tempus
Personarum modos: aduerbia: prepositiuas.
Vertitur accentus: coniunctio: uel gradus: ordo.
Dumque negas geminando: nihil nunquam simulavi.
Soloecismus est inconueniens romano sermoni iunctura verborum: contra regulam artis grammaticae posita, latine a quibusdam Stribiligo appellatur.

Soloecismus autem est in prosa; in poemate Schema dicitur; id est figura sine cultus. De Soloecismo Sallustius etiam li. v. ineminit; et Quintilianus li. i.

Soloecismus fit modis generalibus quattuordecim. Immutatione generum tam nominis quam pronominis, casuum, numerorum, personarum, temporum, per qualitates vel significationes verborum, per modos, per aduerbia, prepositiones, per gradus, coniunctiones, per geminationem abnuendi, per accentus, per ordinis imutationem.

Immutatione generum nominis fit Soloecismus dicendo purpurea narcissus; atra filix, pro purpureus narcissus; et ater filix, et quis mulier pro quæ mulier. Immutatione casuum dicendo urbem quam statu o vestra est; p urbs. Immutatione numerorum; ut pars in frustra secant pro secat. Immutatione personarum; ut danai qui parent atridis quam primum arma sumite; pro qui paretis. Immutatione temporum; ut sumat neptunia troia; pro sumauit. Nec veni nisi fata locum sedemque dedissent; pro nec venissem. Per qualitates vel significationes verborum; ut expoliantur eos et corpora nuda relinquunt; et placidam paci nutritor oliuam; fecit enim commune verbum nutritor ab eo quod erat actiuum nutritio. Per modos verborum; At rutilo regi ducibusque ea mira videri Ausonijs; pro videbatur. Per aduerbia localia; ut intus eo; intro sum; pro intus sum eo intro. Per prepositiones ut rapuitque in fomite flammam; pro ad fomitem, et sub lucem ibant; pro ante lucem. Per gradus ut bonus aut melior omnium; pro optimus vel e conuerso. Per coniunctiones; ut Subiectisque videre flammis; pro ve. Per geminationem abnuendi; ut nihil nunquam peccaui; cum debeat dici nunquam vel nihil unquam peccaui. Per accentus ut si quis pronuntiaret sine accentu in fine, pone, falso, vna,

a. liij.

que quidem differentie causa in ultimo accentum habet:
ut Priscianus admonuit. Per ordinis imitationem: ut
autem fieri non debet pro fieri autem non debet. Sunt qui
putent ait Diomedes Soloecismum esse si demonstran-
tes virum; hanc dicamus: aut foeminam hunc, Aut inter-
roganti quo pergamus respondeatur Rome; aut unum
salutantes saluete dicamus. Cum utique precedens demō-
stratio interrogatio vel saluatio vni concepte orationis
contineant. Multi etiam dubitarunt quadriga; scala; sco-
pa; Soloecismus an Barbarismus esset; Cum scilicet id
genus orationis Barbarismus esse ipsius vitij diffinitione
possit agnosci.

liij.

Titia orationis generalia sunt tria ut Diomedes scri-
bit. Obscurum. Inordinatum. Barbarum. Obscuritatis
species sunt octo. Acyrologia. Pleonasmos. Perissolo-
gia. Amphibologia; Tautologia. Eclipsis. Enigma. Ma-
crologia. Inordinate orationis species sunt. Lapinosis
Cacephaton. Cacotheteton. Barbare orationis ptes
sunt due. Soloecismus et Barbarismus quorum spes sunt plu-
rimę.

v.

Improprius sermo dicetur Acyrologia.

Sic dices requiem timeo: uel spero laborem.

Acyrologia dicitur impropria locutio: ex acyros quod
est impropria et logia locutio. ut requiem timeo pro spero
Spero laborem pro timeo. Nam speramus bona timemus
aduersa.

Acyrologia est dictio minus conuenienter elata: Vel nō
proprijs dictōibus obscurata snia. ut accede ad ignē hūc
iā calesces plus satis; ibi enim nullus significat ignis sed
meretrix.

vi.

Quippe superuacua debet dici Pleonasmus.
Additio uocis: ceu sic est ore locuta.

Pleonasmus dici potest a nostris superabundantia. Pleonazo autem plusquam oportet facio vel dico superabundo. Pleonasmus ut nono Fabius edocet est abundans supra necessitatem orationis: sicut illa: vidi oculis ante ipse meis: in illo enim vidi inest ipse. Dicit etiam quod et geminatio et repetitio et qualiscunque adiectio pleonasmus videri potest.

vii.

Additio uocum est dicenda Perissologia
Exuberans: sine ui rerum quae significantur.

Qua poterant ibant: sed non qua non potuerunt.
Perissologia dici potest superflua locutio: nam perissos est superflua et logia locutio, ut uiuat Augustus et non moriatur: dummodo non sit aliud viuere quam non mori. Et ibi: ibant qua poterant sed non qua non potuerunt, hic enim excepto ibant omnia superuacua sunt. To autem perisseuma, atos, abundantia dicitur, at perisseuo abundo supero.

viii.

Si sermo fuerit nimium quam longus oportet
Macrologia quidem nobis dicetur inesse.

Macrologia ex Macros quod est longus: et logia sermo: quasi longus sermo qui sepe res non necessarias comprehendit: ut apud Lium, teste Fabio in, viii, legati non impetrata pace: retro domum unde venerant abierunt, et apud poetam: Postera lux summo spargebat lumine terras
Orta dies: quum primum alto se gurgite tollunt Solis equi
lucemque elatis naribus efflant, Cum sit satis dixisse orto sole,

fr.

Ambiguum dictum dicas Amphibologiam:

Aio te aacida romanos uincere posse.

Amphibologia componitur ex amphi quod est vndiq;
et legia quæ est sermocinatio. Amphibolia vero dicitur am-
biguitas. Amphibolos ambiguus.

Amphibologia est vitio compositionis in ambiguo posi-
ta sententia; quæ sit per accusatiuum; ut ibi: Aio te æacida
romanos vincere posse. Item certum est enim Antoniuz
precedere eloquentia Crassum. ij enim duo sensus vitio
ambiguitatis carent proprietate; cum sit incertum ab æa-
cide romanos vinci posse; an a romanis æaciden. Simili-
ter ab Antonio vinci Crassum eloquentia; an a Crasso au-
tonium. Sit et per verbum; ut Lato criminatur; incertum
est an ipse ab alio criminetur; an ipse alium. Sit et per par-
ticipium; ut vidi statuam auream hastā tenentem. Sit etiā
per homonymia; ut si quis dicat aciem nec addat oculorū
aut exercitus aut ferri. Sit præterea modis plurib⁹ ut in-
terlegendum occurret.

r.

Signat idem uerbis diuersis Tautologia.

Exultans redeo; rursus gaudensq; reuertor.

Ipsægomēt dicas; facies quoq; Tautologian.

Tautologia est eiusdem verbi aut sermonis iteratio. ut
Fabius inquit octauo. græce enim Tautotes; latine iden-
titas. Virgilius primo en. Quem si fata virum seruant; si
vescitur aura Ætherea; neq; adhuc crudelibus occubat
vmbis, nam totum quod repetitur vnum est.

ri.
Dicitur unius uerbi defectus Eclipsis.

Hæc secum: loquē supplendū deest q̄a uerbum.

Eclipsis est defectus quidam necessarię dictionis quā desiderat præcisa sententia: ut terris iactatus ⁊ alto: cum desit prepositio in. Italiam fato profugus: idest ad italiā. Ecclipticos autem dicitur defectiuus. Eclipsis defectio. Eclipo deficio.

rii.

Deficiens sermo certe Apopsiopis extat.

Quos ego: sed motos præstat componere fluctus

Apopsiopis Cicero reticentiam; Celsus obticentiam; nonnulli interruptionem appellant; ut Fabius nono scribit. Componitur autem ex apo prepositione; ⁊ siopo q̄d est sileo vel taceo. nam est quasi interceptum silentium; ut Terentius; Si sensero. ⁊ poeta; Quos ego: deest enī puniam vel quid simile. Id autem fit quū quis irascitur aut perturbatur; ut Ademe adsum qui feci in me puerite ferarum. Item; Incipit effari mediaq; in voce resistit. His enim affectibus tantum sermonis defectio igrat. ut Seruius primo en. inquit. De eadez vero in figura Synecdoche etiam legito. Siopo autem silentium dicitur; Siopelos taciturnus.

riii.

Obscurus sermo cunctis Aenigma uocatur:

Mater me genuit: eadem mox gignitur ex me.

Aenigma dicitur ab aliquibus velata questio. ut m̄r me genuit: eadem mox gignitur ex me: significat enim ex aqua glaciem concreescere ⁊ rursus in aquam resolui. Itē mare concretum in creta ligneo in campo ubi caro hūana ossi

bus ludebat, cum significare uelit Salem in salino fictili
quod super mensa esset; in quam anus talos iactabat ut
scribit Diomedes.

Aenigma est per incredibilia confusa sententia: ut auia fi-
liorum est; quę mater mariti, cum iocasta significetur; quę
laïj vxor oedipū filiū mortuo laio virū acceperit. Ex quo
genuit Eteoclem et polynicem.

xliij.

Esto Tapinosis fertur: si de mare gurgis.

Tapinosis dicitur quum rei magne sit humilis exposi-
tio: nam Tapinos grece apud nos dicitur humilis, ut Vir-
gilius; multa malus simulās; pro scelestus. Item uterque
armato milite complent: idest multe legiones armatorum
militum impleuerunt multas cauernas, et apud flaccum;
Pelide stomachum; pro bile et iracundia. Tapinosis aut
proprie humiliatio dicitur. Tapinos humilis. Tapinophro-
syne humilitas. Tapinoos humilio.

xv.

Dictio turpe sonās tibi nempe Cacephaton esto.
Detur in exemplum: uel tu cū compatre ludis.

Cacephaton grece Cacophatō dici potest mala locu-
tio vel consonantia; nam Cacon est malum et phatum di-
ctum, ut arrectis auribus asto. O fortunatam natam me
consule roman, sit autem si cū particula z, n, littera sequa-
tur. Virgilius; Et numerum cum nauibus equet. Item
quando sequens dictio duas habet syllabas precedenti-
bus duabus consimiles; ut in predicto Ciceronis Car-
mine deprehenditur, et in somnio Scipionis luce lucebat
aliena. Si contraria est Euphonia,

xvi.

Compositura mala est uocū Cacosyntheton ulla
Nam Syn con:positū Theton apte significabit.
Exemplum teneas illud: Versaq; iuuenicum
Terga fatigamus hasta: nono ut Maro dixit.

xvii.

Metaplasmus dici pōt a nris transformatio: **M**eta
enim trans. et **P**lasma. atos. figmentum dicit. **U**n
teste **D**iomedē: **M**etaplasmus est transformatio quedā
recti solitiq; sermonis in alteram speciem: metri aut deco
ris causa figurata. **H**uius species (vt aiūt) hē sunt. **P**ro
sthesis. **E**pēthesis. **P**roparalepsis vl' **P**aragoge. **A**phē
resis. **S**yncope. **A**pocope. **E**ctasis. **S**ystole. **D**ieresis.
Synaliphe seu **S**yenresis. **E**pisynaliphe. **E**ctblypsis. **A**n
titthesis. **M**etathesis

xviii.

Prosthesis apponit caput: id ē **A**phæresis aufert
Ardus alcydes mediis in moenibus astat.

Leges cælicolum: & mortalia temnitis arma.

Prosthesis dici pōt appositio vel additio. **C**omposit
enī ex **P**ros qđ est ad. et **T**hesis positio. vt gnate p na
te. rettulit pro retulit. astat p stat. **P**rosthetos autem ap
positus dicitur.

Aphæresis dici pōt ablatio vel abscissio: nā ab **A**phero
verbo qđ est abscindo descēdit. vt temnitis p ptemnitis.

xix.

Synropa de medio tollit: quod **E**pēthesis auget
Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus
Induperatorem: sed **E**pectasis hęc quoq; fertur.

Syncopa pōt latine dici scisio. Componit̃ enī ex Syn
qđ est con: et Copto incido. vt glutisse p glutinisse.

Epenthesi dici potest interpositio: nam componit̃ ex
Epi et En quę dicūt int̃ et Thesis positio. vt indupatorē
pro impatore. hāc alij parēthesim vocāt vt ait Donat?
quidā rō pleonasmū appellāt vt Diomedes edocuit.

Epectasis dici pōt porrectio. nā Epi dicit sup: et Ecte
no vel Ectino media longa produco extendo vt indupe
rator pro imperator.

xx.

Aufert Apocope finem: quem dat Paragoge.

Proparalepsis item.

Nec spes libertatis erat: nec cura peculi.

Partibus ex iisdem: & summa dominarier arce.

Apocope idest abscisio vl' amputatio: nā pponit̃ ex apo
prepositōe: quę in ppositiōe dicit ab vel re: et copto scido
vt peculi p peculi. Apocopto aut̃ amputo significat.

Paragoge pōt dici deductio: vt dñarier pro dñari.

Proparalepsis pponitur ex pro quod est ante: et para
iuxta et lepsis acceptio: quasi iuxta anteacceptio. vt ama
rier pro amari.

xxi.

Systole productam breuiare: Diastole fertur

Ducere correptam: sic Ectasis efficit ipsa.

Obstupui steterūtq; comæ: et uox faucibus hæsit

Dum sanguis inerat: Lucani continet alter.

Systole dici potest correptio: vt in steterunt te breuiat̃
quę naturaliter longa est. et Seruio teste in. vii.

Systole sine exemplis fieri non debet. Systello autē cor

ripio vel contrabo dicit.

Dia stole potest dici latine dilatatio, et fit quum brevis syllaba producitur, ut in sanguis is brevis producitur.

Dia stello autem distinguo dicit. **D**ia stole distinctio fertur.

Ectasis interpretatur pductio; nā ab **E**cteno qđ ē pro duco deriuatur; et fit qñ brevis syllaba pducit, ut exercet diana choros; nam di breue productum est.

Ecthlipsis necat. m. uocalem aufert **Synaloepha** Hæc etiam fertur mihi nempe **Sinæresis** esse.

Multum ille & terris fuerat iactatus & alto.

Ecthlipsis dici pōt expressio siue elisio. **E**cthlipo enim exprimo elido excludo significat, fit autē quando sequēte vocali consonans precedentis dictionis exprimitur cum sua vocali, ut multum ille, ubi, v, cum, m, exprimitur, eadē figura vocatur **Ellipsis** vel **Ellepsis**; et transserē a **Quintiliano** detractio; nam componitur ex **Ec** et **lipo** vel **lepo** quod est desero deficio linquo.

Synaloepha vel **Synalipha** interpretat pñctio **Synalipho** enī pñungo; vel dī cōpressio; nā pponit ex **Syn** qđ est con; et **aloephe** pñsio. **Fabius** tñ in primo dīc qđ inter pñtat cōplexio. Et est quum vocalis aliqua in fine dictōis per subsequentem vocalem abijcitur in metro, ut multum ille et terris; hic enim vñum ē precedens excluditur.

Syllaba de binis facta extat **Episynalipha**:

Ecce autem telis panthus elapsus achium.

Hæc eadem fertur mihi nempe **Synæresis** esse.

Episynalipha est aglutinatio duarū syllabarū in vnā syllabā facta, vt panthus pro panthous. Episynto autē coapto vel coniungo dicit.

Syneresis teste Fabio in primo: interpretat cōplexio: vt alijs placet contractio: qualis est apud, P. Varronez Tum te flagranti deiectum fulmine phaeton. nam si esset prosa oratio: easde; litteras enuntiare veris syllabis licebat. Componitur autem a Syn quod iunctōem indicat ⁊ Aeresis diuisio: quasi diuisorum cōiunctio, vt alcinus pro alcinous, bini pro biuni ⁊ similia. Syntereo autem ⁊ Syntero contraho vel congrego notat.

xxiij

Dicitur in binas separare Diuresis vnā
Aulai in medio libabant pocula bacchi.

Dieresis interpretat diuisio: nā Diereo diuido signat. est autem figura vnius syllabę in duas: vt aulai pro aule.

xxv.

Dicitur Antithesis si littera ponitur vnā
Ponere quum debes aliam: sic dicimus Olli.
Hęc Antistoechon poterit quoq; dici apte.

Antithesis est litterę p littera positio: vt olli subridens pro illi. Componitur autem ab Anti quod est pro ⁊ Thesis positio: quasi pro altero positio: dicitur item oppositio Antithetos vero contrarius.

Antistoechon dici potest pro littera, nā Anti dicit pro: ⁊ stoechon littera, vt Virgilius: Miratur molem eneas magalia quondā, vbi magalia pro magaria dixit: ponens l. pro. r. Nam Abagar non Abagal poenox lingua villaz designat: auctore Seruio primo en. Item sella pro sedda Antistoecheo autem oppono dicit.

xxvi.

Est transpositio mihi nempe Metathesis ipsa.

Lra nam fiet transposita quando manebit.

Tymbreq; sic dicis: quum Tymber dicere debes

Metathesis dicitur transpositio: Nam **M**eta trans et
thesis positio. Est autem litterarum ordo mutatus. Vir-
gilius. x. At tibi Tymbre caput euandrius abstulit ensis.
Nam dicitur teste Servio Tymbre pro tymber. etsi etia;
tymbrus ut euandrus dicatur. **M**etetero autem transsero.
Metatheo transcurro.

xxvii.

Esto Protheseon mihi siue Parallage: quando est

Præpositura quidem non propria: littera siue.

Cui tantum de te licuit: pro in te Maro dixit.

Asuenio sic pro aduenio. scribit Diomedes.

Protesmia autem dicitur præpositio: ppositio: ppositi
Parallage mutatio dicitur. Parallax vicissim. Paral-
latis mutabilis. Parallatto differo.

xxviii.

Schema accipitur auctore Fabio libro. ix. id quod
sit a simplici atq; in promptu posito dicendi modo:
poetice vel oratorie mutatu. Duas autem eius esse par-
tes idem ait; **D**ianoceas idest mētis vel sensus vel senten-
tiarum: et **L**exeos idest verborum vel dictiōis vel sermo-
nis vel orationis. Donatus ait q; schemata dianoeas ad
oratores pertinent. ad grāmaticos vero lexeos. Huius spe-
cies sunt multe: sed necessarie traduntur ut scribit Dio-
medes per quas similes colligētur. **P**rolepsis. Zeugma.
Hypozeusis. Syllepsis. **A**synthetō. seu **D**ialyton. **A**nadi-
plois. **A**naphora. **E**panalepsis. **E**pizeuxis. **P**aranoma-
b. i.

ſia. Scheliſonometon. Paromocon. Homoeoteleuton.
Homoeoptoton. Polypoton. Hyrinos. Polisyndeton
Climax.

Schema poteſt dici latine figura ſiue cultus. Cicero de
claris oratoribus appellat ſchemata ſententiarum orati-
onisq; formas. Dianoea dianoeas dicit ſententia intelli-
gētia cogitatio. Dianoeo aiaduerto delibera cogito. Le-
xis aut lexicos dicit dictio: et lexicon vocabularium.

xxix.

Nempe proleptis erit præſumptio: tūc etenim ſit:
Quum quod poſterius ueniet deſcribitur ante
Virgilius ſexto: portuſq; require Velinos.
Vel totum capitur: poſt partes accipiuntur.
Discipuli diſcunt: hic pindaron ille catullum.

Proleptis cōponitur ex pro qd eſt ante et leptis acce-
ptio: quaſi præacceptio ſeu præſumptio. Cicero primo de
natura deoz anticipatiōez interpretat: ubi etiā dicit Epi-
curum primum appellatſe proleptin: quaz antea nemo eo
verbo nominarat. Prolabano anticipo nobis ſignificat:
Lambano enim capio vel accipio. Fit aut Diomede te-
ſte quū id quod poſterius accedit ante tēpus aſcribitur: ut
portuſq; regre velinos: Helia enim nondū erat: quum ad
italiam venit ēneas ut ait Seruius: ſed Helia dicebatur.
Proleptin Fabius nono præſumptionem appellat: quū
id qd obijci pōt occupamus et præcipue probemio puenit
Pulſcianus præterea li. xvij. inquit. Et ſciendū qd in con-
ſtructiōe diuiduorum ſi per præſumptiōem id eſt proleptin
preponit plē verbū ad utrūq; ſequēs licet ntūm antefē-
ut aquile denolarunt hęc ab oriente illa ab occidēte. Sin
ad ea quę diuidunt ſingularitē verba conſequantur gūm

oportebit preponi pluralem diuidendo: vt aquilaz altera
doluauit ab oriente; altera ab occidente.

xxx.

Quum plures sensus uerbo concludimus uno

Fit Zeugma: a nobis adiunctio dicitur esse.

Troiugena interpretres diuū qui numina phœbi

Qui tripodas: clarii lauros: qui sidera sentis:

Et uolucrum pennas: & præpetis omina pennæ.

¶ Zeugma dici potest latine sicut Priscianus, li. xvij. adiunctio:
nam figura est que tunc fit quum plures sensus vno ver-
bo clauduntur. Eandem Fabius nono appellat Enezeug-
menon; in qua ut ait vnum ad verbum plures sententię
referuntur: quorum vnaqueque desideraret illud si sole po-
nerentur. Id tribus accidit modis. Aut preposito verbo
ad quod reliqua respiciant, vicit pudorem libido: timores
audacia: rationem amentia. Et tunc dicitur Protozeugma
Aut verbo postposito: neque enim is es Catilina: vt te aut
pudor a turpitudine: aut metus a periculo: aut ratio a fu-
rore reuocarit. Et tunc Hysterozeugma vel Hypozeugma
dicitur. Aut in medio sensuum posito verbo: et tunc Mes-
sozeugma nominatur: vt troiugena: interpretres diuam &c.
Zeugma dicitur iugatio vel coniunctio: et Zeugnyo iungo.
Zeusis iugatio, Zeucteria iunctura.

xxxi.

Fertur Hypozeusis: uerbo res singula iuncta:

Incedit paulus: marcus sedet: ille quiescit.

¶ Hypozeusis dici potest subconiunctio: nam componitur
ex hypo quod est sub et zeusis coniunctio seu iugatio. Et est
figura superiori contraria: vbi diuersa vba singulis rebus
iungunt: vt quodue petat: quodue ipse ferat: Adescentius arma
b. ij.

que sibi conciliet: violentaq; pectora turni Edocet: hūa-
nis que sit fiducia rebus Admonet: imiscetq; preces.

xxxij.

Primi uox numeri plurali reddita uerbo:
Aut primi numeri uerbo pluralis inhærens
Dissimili in sensu: Syllepsis dicitur esse.
Virgilius dixit: Sunt nobis mitia poma:
Castaneæ molles: & pressi copia lactis.
Hic illius arma: hic currus fuit.

Syllepsis dici potest latine pceptio: teste Prisc. in. xvij.
Componitur autem ex Syn quod est con. & lepsis acce-
ptio. dicitur item comprehensio. Syllepsis aut compilatio.
Syl ego colligo.

nota
vi = g
Syllepsis ait Diomedes est dissimilium clausularum per
unum uerbum conglutinata conceptio. sit autem quando
singularis dictio plurali uerbo redditur. aut pluralis dic-
tio singulari uerbo adisigitur. ut sunt nobis mitia poma.
castaneæ molles: et pressi copia lactis. Item hic illius ar-
ma hic currus fuit. hoc autem Schema late patet ut Do-
natus ait. Unde aliqui dicunt Syllepsim fieri etiam quā
pro multis ponitur unus. ut hostis habet muros pro ho-
stes. Item & pro vno multi. ut. ix. en. Vos o calliope pre-
cor aspirate canenti: est enim Syllepsis p numeros ut ait
Seruius. Erat namq; rectum vos o musæ & tu calliope.

xxxiij.

Quum sine iunctura uoces uariæ sociantur
Dialyton certe uel asyndeton efficiemus.
Exemplum capies: rex miles plæbs negat illud.
Dialyton dici potest dissolutum; nam descendit a uerbo

Dialyo quod est dissoluo. Dialytos vero dissolutus. Dialysis dissolutio. Dialyton vel Asyndeton est oratio sine coniunctionibus: ut alij naualibus ite; ferte citi ferrum: date tela; impellite remos. Item veni; vidi; vici. Item iustitia prudentia fortitudine me superasti. Hec etiaz Brachylogia nominatur: ut Diomedes ait ⁊ Fabius li. ix. Asyndetos disiunctus dicitur; Asynthetos incompositus.

xxliij.

Diuerfas uoces coniunctio plurima si fert
Nempe figura dat' Polysyndetō esse pelasgū
Detur in exemplum: materq; paterq; neposq;.

¶ Polysyndeton dici potest multipliciter cōiunctus: poly enī multū dicitur: ⁊ polys multus. Syndesmos vero nodus coniunctio. Syntheton autem compositum dicit. Est autem oratio multis nera coniunctiōibus. ut Athamasq; Thoasq; Pelidesq; Neoptolemus primusq; Adachas.

xxv.

Vox duplicatur enim quotiēs Anadiplosis extat
Principium & uersus fit idem cum fine prioris:
Vrbs hetrusca solo sequit' pulcherrimus astur
Astur equo fidens: & uersicoloribus armis.

¶ Anadiplosis dici potest a nostris reduplicatio: nā componit' ex ana. i. re: ⁊ diplosis duplicatio. Diplazo enī vel diploo nobis duplico dicit'. Diplasios' duplus. Diploos duplex.

xxvi.

Incipit & finit uerbo Epanalepsis eodem.

Pauper amet caute: timeat maledicere pauper.

¶ Epanalepsis dici potest replicatio vel repetitio: ut pauper ⁊c. Epanalambano aut' repeto. Et aliē Epanalepsis .biij.

vt ait Diomedes fit quā eadez dictio ⁊ principiū versus
⁊ clausulam tenet; vt te nemus agnitē; vitrea te fucinus
vnda; Te liquidi fleuere lacus. Item pater inq̃ me lumi-
ne orbanit pater. Ante etiā sceptrū dictē regis ⁊ ante. et
aliter Epanalepsis est cum maiore significato facta repe-
titio; vt in Horatio; heuheu fugaces posthume posthume
labuntur anni.

xxxvii.

Est & Epizeuxis similis geminatio uerbi
Significantis idem; meme petit hectore dignā.

Epizeuxis dici potest combinatio; id enim zeuxis impo-
tat. Hec eadem Epimone dicit; quod nomen p̃seuerantia
insistētia vel assiduitas interpretatur. Epizeuxis ait Dio-
medes est eiusdem dictionis in eodē versu sine aliqua di-
lacione geminatio cum impetu pronuntiationis. vt meme
assum qui feci in me conuertite ferrum.

xxxviii.

Dictio si similis fuerit repetita duorum
Versum principiis; tunc Anaphoram faciemus.
Nate mea uires; mea magna potentia solus
Nate patris summi qui tela typhoea temnis.

Anaphora d̃r repetitio vel relatio; Ana enī re ⁊ phora
latio. Anaphoricos ṽo relatiuus. Anaphero refero.
Anaphora est vt Diomedes ait relatio uerbi eiusdē aut
sillis p̃ principia versuū plurimoz. vt nate meę uires ⁊c.
Item Spes tu nūc vna senectē; tu requies miserę. decus
imperiiq; latini Te penes. in te oīs domus inclinata re-
cumbit.

xxxix.

Non te prætorem prædonem dicimus esse
Dic Paronomasiam; fugit ille fugā similez dic.

Paranomasia vt ait Diomedes dicitur denominatio
Nam tunc fit quum dictio iteratur mutata tamen aut lit-
tera aut syllaba in significatione diuersa, vt abire an obire
te conuenit: Et non pretorem te sed predone m. dicimus.
Fit quoq; quum precedenti nomini aut nomen aut ver-
bum annectitur ex eodez figuratum, vt fugam fugit: facti
facit: pugna pugnata est.

Paranomasia est inqt Fab. ix. qñ eodez verbo quasi fal-
sum auget: que lex priuatis nōibus esse lex non videbatur
Cui finis est: que Antanacclasis eiusdē verbi tria signifi-
catio, quñ pculcius quereret de filio q is mortem suā ex-
spectaret ⁊ ille dixisset se vero nō expectare: imo inqt ro-
go expectes.

xl.

Nominibus cunctis si iungis Epitheton unq;
Tunc Schesisonomaton dixerunt esse figura
Marfa manus: peligna cohors: festina uirū uis
Schesisonomaton Diomedes ait: est quū singulis no-
minibus Epitheta coniuncta sunt, vt marfa manus: peli-
gna cohors ⁊c. Et aliter Schesisonomaton ait esse: qñ in
cōneru sententiarum plures Antonomasię ponuntur, vt
armipotens tritonia virgo, Schesis dici potest habitudo
vel habitus Onomaton vero nominum.

xli.

At Paromoeon erit: similis si littera multis
Vocibus initium præbet, sic Ennius inquit
O tite tute tati tibi tanta tyranne tulisti.

Machina multa minax minatur maxima muris

Paromoeō dici potest simile. Paromoeos vō similis

xlii.

Vno uerba modo finita aut nomina multa

Homoteleton faciunt: petit eripit ambit.

Virgilius sexto dixit: bella horrida bella.

Homoteleton vel Homoeoteleton dicitur a Cicerone in dignitatibus similiter desinens, nam proponit ex hominis quod est similiter: et teleton finitum. Telos vero finis. Teleo finio perficio. Teleute finis. Est autem omnis omnino similibus verbis aut vocibus terminata, ut apud Ennium: Eos reduci quos relinquit qui temni quos deferi malui. Virgilius: bella horrida bella. huic autem propria est homoptoton: quia solimodo est notum.

Si similes casus uel fines clausula sumit:
Ut iustis ducibus sapientibus atque benignis
Moerentes flentes lachrymantes ac miserantes.
Fertur Homoptoton tunc esse figura pelasgum.

Homoptoton dicitur similium casuum: vel similiter cadens hominis enim similis, et propterea casus est. Dicitur etiam homoeoptoton: homoeos namque similis est. Homoptoton est omnis uno similique casu compacta, ut apud Salustium teste Diomedes: Maximis ducibus fortibus strenuisque ministris, et aliter fit quum omnis excurrat in eosdem et similes casus, ut Ennius: Moerentes flentes lachrymantes ac miserantes

Datque Polyptoton uarios casus retinendo
Clausula: littoribus contraria littora fluctus
Fluctibus esse precor: populis populos inimicos.
Polyptoton: id est quod multipliciter habet casum: polys enim multus est: propterea casus.
Polyptoton ait Diomedes est omnis casuum varietate distincta ut in Tei. Te solum habemus: Tu es patronus: Tu pater.

Ille tibi morles nos pmendauit fener: Si deseris tu nos
perimus. Item littora littoribus contraria ꝛc.

xlv.

Longa quidez series cōstructus Hyrmos habet.
Est in secessu longo locus. &c.

Chyrmos dicitur quasi Syrmos quod est tractus: nam
series est orationis; vel constructio continue tenorem suū
in multos versus ptendens. vnde teste Seruio Hyrmos
longissimū est hyperbaton. Virg. vi. Principio celum ac
terras camposq; liquentes Lucentemq; globū lunę ti
taniaq; astra ꝛc. Syrma etiā tractus dī. ꝛ Syro trabo.

xlvi.

Esto Climax proprie subscripta gradatio lector.
Torua leana lupum seqtur: lupus ipse capellam
Climax dī latine gradatio teste Fabio li. ix. Et est figu
ra quā de verbo in verbum fit gradatio: repetit enī que
dicta sunt: ꝛ priusq; ad aliud descendat in priorib; resistit
vt industria parit virtutez; virtus gl'am. gloria inimicitias
inimicitie pericula. Clima climatos regio dicit; Climax
vero climacos scala vel gradatio.

xlviij.

Tropus est verbi vel sermonis a ppria significatōe
in aliam cum virtute mutatio. Fabius. viij.

Tropos itez sermo est a principali significatōe translatus
ad aliā ornāde orōnis grā. Vel Tropos dictio est ab eo
loco in quo ppa est: trāslata in eū i quo ppa nō est. fab. 9.
Tropi dicti ex eo q; vertant orōnem. vnde ꝛ motus dicitū
tur auctor est idem Fabius. Tropeo aut verito significat.
Trope vero mutatio seu conuersio.

Tropi sunt vt asserit Diomedes. Metaphora. Metalep

Antonomasia, Onomatopoeia, Hyperbaton, Allegoria,
Catachresis, Metonymia, Synecdoche, Periphrasis,
Hyperbole, Homocosis. Horum autem omnium generalis est
Metaphora; ceteri omnes huius species videntur.

xlviij.

Quum res est alii similis pro nomine nomen
Ponitur: hinc iuuenis simplex hic dicitur agnus
Id sic translatum tibi rite Metaphora fertur.

Metaphora ex meta componitur quod est trans et pho-
ra latio, unde Metaphora dicitur latine translatio: quod etiam
Fabius scribit, viij. quae quidem ut ait copiam auget sermo-
nis permittendo mutuari quae non habet: quodque est diffi-
cillimum praestat ne ulli rei nomen deesse videatur. Trans-
fertur ergo nomen aut verbum ex eo loco in quo proprium
erat in eum in quo aut proprium deest: aut translatum proprio
melius est. Id facinius aut quia necesse est aut quia signi-
ficantius est: aut quia decentius, unde necessitate rustici
dicunt: gemam in vitibus, quid enim dicerent aliud et si-
tere segetes. Item illa ad ornatum: lumen orationis: gene-
ris claritatem: et concionum procellas: et eloquentiae flumina
Sic Abaro dixit: Classique mittit habenas. Item arrectisque
auribus asto, ferrumque armare veneno, nam et venenum armare
et ferrum armari translatio est: ut idem Fabius, viij. scri-
bit. Et Metaphora aut necesse locum occupare debet: aut
si in alienum venit plus valere eo quem expellit. Meta-
phero autem transfero dicit.

xlir.

Nempe Catachresis dicetur abusio nobis.
Hinc parricidam matris fratris quoque dicunt.

Cum proprie patris sit parricida uocandus.

Catachresis dici potest a nobis abusus vel usurpatio. Cata namq; contra dicit, et chresis usus: quasi sit contra usum. Hec autem ut Fabius scribit, viij. non habentibus nomen: suū accommodat: qā in proximo est. sic dicuntur pyrtides cuiuscūq; materię sunt: et parricida mris q; aut fratris intersector. vnde oportune ait idem in dicto libro.

Multa sunt grece et latine nō denōiata: nam et qui iaculum emittit iaculari dicitur: qui pilam aut sudem appellatione priuatim sibi assignata caret. et ut lapidare quid sit manifestum est. Ita glebarū testarūq; iactus non habet nomen. vnde abusus que Catachresis dicitur necessaria. Hec ille.

Fertur abusiuis nobis Catachresticos illis.

Fertur abusiue tantum sperare dolorem.

Catachresticos dici pōt abusiue: Virgilius, x. An sese mucrone ob tantū dedecus amens induat: pro feriat abusiue dixit. Catachresticos nomen abusiuis dicitur. aduerbium vero abusiue, Catachraomē autem abytor.

Fit Metalepsis enim quū dictio forte gradatim Ad quod demonstrat pergīt, tibi testificatur Post aliquot mea regna uidens mirabor aristas.

Metalepsis figura est quā nos varie trāslatiuā trāsumptiuā transpositiuā vocamus: ut Fabius ait in. iij. Cōponit aut ex meta et lepsis que est acceptio. hinc transumptio dicit. Metallambano aut transumo ac muto. Sitq; quū aliqua dictio aliud a sua propria significatiōe ex his que precesserūt denotat: ut ibi: post aliq; mea regna vidēs mirabor aristas: hoc est segetes: et sic estates: et ob id annos

liij.

Pone tenens lector pro contento: aut uiceuersa
Nunc pateras libate ioui: uel uina coronant.

Nempe Metonymiam conceditur esse figuram.

Metonymia dicitur ab **M**iomede transmutatio. fit autem multis modis: per id quod continetur id quod continet: sic: crateras magnos statuunt et uina coronant, non enim uina sed crateras in quibus uina. **P**er id quod continet id quod continetur: sic **C**elo gratissimus amnis: pro dijs qui celo continentur. **P**er inuentorem quod inuentum est: **A**ut per dñantem subiectū, sic: sine cerere et baccho friget uenus, uult enim per cererem panes intelligi: per bacchū uinū: per uenerem concubitū. **P**er inuentū inuentorem: aut p subiectū dñantem, sic: ut uinū precemur nā hic p̄s̄ sens deus est. **A**b eo quod fit id quod facit, sic: frigus pigru: moestūq; timorē, i. qui moestos facit. **M**etonomasia autem transnōio dicitur. **M**etonymia transnominatio fertur. **A** **M**iomede uero transmutatio ut diximus.

liij.

Antonomasia est pro nomine sumpta loquela:

Sic proprium nomen retices ponens generale.

Sic quoq; Virgilium nomen dicendo poetæ.

Antonomasia dici potest p nomine: idest vice nominis positio, ut magnanimus anchisiades: pro enea, et Saturnia pro iunone. Fab. viij.

Antonomasia ut **M**iomedes ait est uocabulu: quod sine nōie positū loco eius fungitur, ut est: **A**rma uirumq; cano ubi intelligitur enea. **I**tem domitor maris dicitur: et intelligi neptunus. **F**it autem modis tribus: **A**b aīo ut magnanimus anchisiades idest enea. **A** corpore ut ip̄e arduus

idest polyphemus. **E**xtrinssecus: vt insoelix puer atq; impar congressus achilli; hoc est troilus.

liij.

Appositum proprio mihi fertur Epitheton esse.
Alma ceres; & pulchra uenus uel tristia bella.

Epitheton recte dicimus appositum vel adiectiuū; a non nullis sequens dicitur, vt dulce mustum, eo poete et frequētius et liberius vtuntur. Itaq; et dentes albi; et humida uina, in ijs non reprehendimus, apud oratorem nisi aliquid efficitur redundat. Tunc autem efficitur si sine illo quod dicitur minus est, qualia sunt: o scelus abhominandū, o deformem libidinem. § ab. 8. Componitur autem ex Epi qd hic dicitur in; et theton positum. Sumuntur autem Epitheta modis tribus, ab animo; vt iustus imperator; cotēptor diuum ADezentius. A corpore vt pulcher iulus. Extrinssecus vero quę sumuntur in plures species diuidunt, sunt enim ab loco, ab actu, ab euentu. Ab loco vt vlyses ithacus. Ab actu; vt eneia nutritrix Caieta. Ab euentu; vt insula diues opum Tenedos.

Epitheton ab Antonomasia differt, hęc enim vicem nominis sustinet; Epitheton vero nūq; est sine proprio nomine; vt Donatus edocuit.

lv.

Pro numero numerū si pono Synecdoche hētur
Exemplum: naues armato milite complent.
Si partem sumes pro toto; uel uice uersa:
Da requiem puppi ueniet quum frigidus annus
Nuda genu; tectusq; oculos eadem quoq; fiet.
Synecdoche dici potest conceptio; vel comprehensio.

Synecdoche vero in dignitatibus dicitur intellectio. Synecdochicos autem aduerbium comprehensum denotat. Est autem figura quum a parte totum; vel a toto pars intelligitur ut puppi; id est naui. frigidus annus. i. frigida hyems. meminisse autem debemus ait Donatus; quando sit a parte totum faciendum esse ab insigniori parte. Synecdoche est etiam ibi; Nuda genu; nodoque sinus collecta fluentes. id est habens nudum genu; et habens collectos sinus. Fit enim quotiens participio preteriti temporis a passiuo iungimus casum actum; ut deiecit animum; moesta vultu Seruius. i. en. sed in carmine potius quam in prosa utemur.

Synecdoche item est (ut Fabius ait nono) quum subtractum verbum aliquod satis ex ceteris intelligitur. ut Caelius in Antonium; Stupe gaudio; simul enim auditur coepit. Cui filia sunt illa meo quidem iudicio in quibus verba decenter pudoris gratia subtrahuntur. Mouimus et qui te transversa iuventibus Ircis; Et quo sed faciles nymphae risere sacello. Hanc quidam Apopsiopisin putant frustra. Nam illa quod taceat incertum est; aut certe longiore sermone explicandum. hic vnum verbum et manifestum quidem desideratur. quod si Apopsiopisis est; nihil non in quo deest aliquid idem appellabitur. Hec ille.

lvi.

Finge novas voces Onomatopoeia fiet

De sonitu factas; sus scropha hinc dicitur esse.

Onomatopoeia est Onomatos id est nominis; poeia fictio. Hinc etiam Fabius in. viij. ait. Onomatopoeia est fictio nominis grecis inter marinas habita virtutes. nobis vix permittitur; inde tamen mugitus et sibilus et murmur venerunt. Fit autem quando vocis confusum nomen ad imitandum sonum affingimus. ut ovium dicimus baulatum. bouum mugitum; equorum hinnitum. terribilis buc

cinę sonitum Tarantara, Ennius: At tuba terribili so-
nitu tarantara dixit.

lvij.

Circuitus romane Periphrasis esto loquendi:

Et iam prima nouo spargebat lumine terras.

Tithoni croceum linquens aurora cubile.

Iam luceſcebat: uel lux erat orta notatur.

CPeriphrasin vocant circuitum eloquendi vt docet fa-
bius libro. viij. Sitq; quum id quod vno aut paucio:ibus
verbis dici potest pluribus explicat. vt tempus erat quo
prima quies mortalibus egris Incipit: et dono diuuz gra-
tissima ſerpit. Item ouium teneros depellere foetus: idest
agnos. Periphrasis demum circumlocutio dicitur. Peri
enim circum vel circa dicit: phrasis locutio ſerē. Et phra-
ſo dico vel diſſero.

lviii.

Transcensus ueri manifestus hyperbola fiet.

Astra ferit sonus armorum: clangorq; tubarum.

Hyperbole dici potest eminentia: vel vt ait Cicero ſu-
perlatio. Fabio li. viij. ſuperiectio interpretat. a quibusda;
vero excessus dicitur. Componitur enim ex hyper qd est
super: et bole quod est iactus. vnde figura dicitur quū di-
ctio excedens fidem ponitur augendi minuendūe gratia
Augendi: vt niue candidior: et fulminis ocyor alis. Adi-
nuendi: vt volantis te ſolij ſonitus terreret: et vix oſibus
berent.

lix.

Vocum turbatus formabit Hyperbaton ordo.

Longius est uerbum quotiens fit hypbaton illic

Hyperbaton verbi transgreſſio interpretat ſm Fabius

8. libro: quam frequenter ratio pparatiōis et decor poscit
fit enim frequentissime aspera et dura et dissoluta et hians
oratio: si ad necessitatem ordinis sui verba redigatur. lon
gius ergo verbū proprie Hyperbaton est. vt animaduerti
iudices omēm accusationis oratiōem in duas diuisam eē
partes: nam in duas partes diuisam esse rectum erat: sed
durum et incompitū. huius vero Tropi species sunt qnq;
vt asserit Diomedes. Anastrophe. Diacope. vlt Tmesis
Dialysis vel Parēthesis. Synchesis. Hysterologia siue
Hysteron proteron. Hyperbēno autem transcendendo dicir:
vel trāsgredior. Hyperballo extendo supero. Hyperbasis
vel Hyperbasis transgressio.

lx.

Dictio si sublit: cum sit pcedere digna:
Transtra per & remos dicatur: Anastrophe fiet.
¶ Anastrophe dicir inuersio: est eniz (vt ait Diomedes)
duorum verborum ordo preposterus. vt transtra per et
remos. Est enim per transtra. Item italiam contra pro
contra italiam. Docuit vero quidam q Anastrophe re
uertor est nobis. et Anastrophe reuersio.

lxi.

Dat Tmesim partes in binas dictio secta.

Est boreæ regio septem subiecta trioni.

¶ Tmesis vel Diacope est vnus cōpositi vel simplicis
sectio. vna dictiōe vel pluribus interiectis: ut septem sub
iecta trioni. et saxo cere cōminuit brum. pro septentrioni
et cerebrum. Tmesis enim proprie dicitur sectio scissio di
uisio: Lemno eniz incido significat: Tmasso scindo.

Diacope ex dia ppositiōe pponitur. Dia autem: idest p
et copto incido: quā intercissio. Diacopto item intercido

significat.

lxij.

Interpositio romane Parenthesis extat.

Tu mihi(nanq; pius)nocte q; diesq; fauebas.

Parenthesin g; eci vocant(ait Fabius nono)nos in-
terpositionem vel interclusionem dicimus;dum continu-
ationi sermonis medius aliquis sensus interuenit;vt ene-
as(neq; enim patrius consistere mentem passus amor.)
rapidum ad naues premitit achaten. Componitur autē
ex para et en que duo dicunt inter; et thesis positio. Ean-
dem Diomedes Dialysin vocat,i. dissolutionem.

lxij.

Synchesis est uocum aut sensus confusio longa.
Vina bonus quæ deinde cadis &c.

Synchesis dicitur a nostris confusio:nā Syn dicit con
et chesis fusio. Est autē Hyperbaton obscurū ex omni pte.
vt vina bonus &c. Cum sit ordo. Deinde heroes diuidit
vina: quæ bonus acestes onerarat cadis, et de trinacrio
littore abeuntibus dederat. Item scdo en. Iuuenes for-
tissima frustra pectora &c. Est enim ordo:iuuenes fortissi-
ma pectora frustra succurritis vbi incense: oēs dñi qbus
imperium hoc steterat excessere adytis arisq; relictis: vide-
tis quæ fortuna sit rebus: si vobis certa cupido est:sequi
me audentē extrema ruamus in media arma et moriamur

lxij.

Hysteron & proteron:nutrit peperit uocitatur

Hæc fit quum rectam seriem sententia mutat.

Hysteron dicitur a nostris vltimū post vel nouissime.

Proteron vero prius, et inde Hysteronproteron figura
nominatur: quum sententia ordine cōmutatur: vt postq;
altos tetigit fluct⁹ et ad equora venit: nā prius ad equora

c.i.

venit q̄ tangeret fluctus. Hysterologia dici potest prepo-
sterus sermo; estq; eadem figura cum Hysteronproteron
lrv.

Allegoria datur nobis inuersio: fitq;

Quum uerbis aliud: sensuq; aliud reperitur.

Claudite iam riuos pueri: sat prata biberunt.

Allegoriam Fabius octauo inuersionem interpretatur
vt aliud uerbis aliud sensu ostendat. O nauis referant in
mare te noui fluctus: O quid agis: fortiter occupa portū
totusq; ille Horatii locus odaz primo. quo nauez pro po-
pulo: fluctuum tempestatem pro bellis ciuilibus: portum
pro pace atq; concordia dicit. Et Virgilius in fine secun-
di g. Sed nos imensum spatio confecimus equor: Et iā
tempus equū fumantia soluere colla. hoc est que tractā-
da fuerant explicuimus iam congruum est carmen finire.
Eius preterea septem sunt species eminentiores. Ironia
Antiphrasis. Aenigma. Charietismos. Paroemia. Sar-
casmus. Alteismos.

lrv.

Ironia quidem mihi dissimulatio fertur.

Ironia quidem multis illusio habetur.

Quum sermo ostendit recto contraria sensu.

Egregiam uero laudem: & spolia ampla refertis.

Ironia diuersum ei quod dicit intellectum petit. vt Fa-
bius docet in sexto. idem uero scribit libro octauo: q; Iro-
niam illusionem vocant qua contraria ostenduntur: que
aut pronuntiatione intelligitur: aut persona: aut rei natu-
ra. quale est: Egregiam uero laudez & spolia ampla refer-
tis Tuq; puerq; tuus. hanc nisi grauitas pronuntiationis
adiuuerit confiteri videbit quod negare contendit. Item

Terres pretor urbanus homo sanctus et diligens. Et in
clodium integritas tua te purgavit mihi crede, pudor eri-
puit: vita ante acta servavit.

lxvii.

Antiphrasis uox est signans contraria dicto.

Dicimus hinc parcas: quia nulli parcere norunt.

Antiphrasis est unius verbi ironia: Cōponitur autem
ex anti quod est contra: et phrasis locutio. Est enī dictio
e contrario significans: ut bellum dicitur quod minime bonū
Et parce quod minime parcāt, vel potius a partu littera im-
mutata quasi parte ut Varro voluit Sello referente li-
bro tertio. Nascentibus enim hominibus bonum et malū
conferunt ut Hesiodus edocet. Qua etiā figura nōnunquā
quos nanos aspiciamus atlantes vocamus: ethiopes ar-
genteos. Hec ab Ironia differt: quod Ironia pronuntiando
mutat affectum et significatiōem: Antiphrasis vero diuer-
sitatē rei notat ut Diomedes ait. Antiphraticos pręterea
contradictorius dicitur.

lxviii.

Obscurus sermo cunctis Aenigma uocatur
Mater me genuit eadem mox gignitur ex me.

lxix.

Sit Charientissimos tibi gratificatio dicta:
Aspera qua dictu promuntur gratius: ut si
Interrogando nunquis me quęsierit: mox
Prospera dicatur fortuna: salus bona siue.
Per quod signatur nullos de me petiisse.

Charientissimos dici potest gratificatio: Nam a Charien-
quod est gratum vel gratiosum derivat, ab aliquibus dī
urbanitas. Charientizome autem ioco: urbanus sum:

c.ii.

alludo significat. Charizome vero dono gratifico.
Est autem tropus ut Diomedes ait: quo dura dictu gra-
tius proferitur. vel dictio per ea que grata sunt auribus
aliud significans: ut quum interrogamus nunquid nos que-
sierit et respondeatur bona salus vel fortuna: exinde intel-
ligitur neminem nos quesuisse.

lxx.

Si dices lupo est in fabula amice: figura
Scribitur a cunctis tunc rite Paroemia dici.

Interpretantur proverbion hanc tamen omnes.

Paroemia dicitur a nostris proverbium: ut Virgilius
in moeri: Lupi moerim videre priores: nam etiam phisici
confirmant: quod voce deseratur is quem prior viderit lupus.
Unde etiam proverbium natum est apud Terentium in
adel. Lupus est in fabula quoties superuenit ille de quo
loquimur: et nobis sui presentia amputat facultatem loquen-
di. Plinius etiam libro. viij. sic: Sed in italia quoque cre-
ditur lupo rum visus esse noxius: vocemque homini quem
priores contemplantur adimere ad presens. Paroemia
cos autem proverbialis dicitur.

lxxi.

Sarcasmos plena est odio derisio ab hoste:

En agros: & quam bello troiane petisti
Hesperiam metire iacens: Maro fert duodeno.

Sarcasmos est plena odio atque hostilis irrisio: ut pyrrius
ad priamum: Referes ergo hec: et nuntius ibis pelide ge-
nitori: illi mea tristitia facta est.

lxxij.

Effertur quicquid sine rusticitate facete

Ipsa figura quidem Asteismos dicitur esse.

Qui bauium non odit: amet tua carmina Meui
Atq; idem iungat uulpes: & mulgeat hircos.

Alsteismos: idest urbanitas: est tropus multiplex nume-
rosq; virtutis: Nam Alsteismos putatur quicquid rusti-
ca simplicitate caret: & faceta satis urbanitate exponitur:
vt apud Virgilium in b. Qui bauium non odit amet tua
carmina Meui: idest pro poena ei contingat: vt diligat
Meuium peiorem poetam: Nam Meuius & bauius pes-
simi fuerunt poete: inimici tam Horatio q̃ Virgilio: An-
de Horatius: Mala soluta nauis exit alite: ferens olentes
Meuium. Atq; idem iungat vulpes et mulgeat hircos: id
est faciat que contra naturas sunt. Alsteizo autem iocor di-
cit, Alsteios urbanus. Alsteizome urbanus sum.

lxxij.

Fertur Homoeosis quotiens fit similitudo
Sunt species Icon ue Parabola cum Paradigma.

Homoeosis dicitur a nostris similitudo: Nam tropus
est quum ex similitudine alicuius cogniti in similitudinem
deuenimus incogniti.

lxxiij.

Ad formam formæ collatio dicitur Icon.
Omnia mercurio similis uocemq; coloremq;.

Icon est quum formæ ad formam cum quadam simili-
tudine fit collatio vel comparatio: aut laudis aut vitupe-
rationis causa: vt ibat in prælium corpore tauri validissi-
mi: impetu leonis acerrimi. Similiter iste quotidie p forū
c. iij.

tanq̃ iubatus draco serpit dentibus aduncis. Itē os hu-
merosq; deo similis.

lxxv.

Ponitur exemplum uel comparatio quando
Illa figura uenit quæ nempe Parabola fertur.

Parabola comparatio dicitur: nā valet dici iuxta sen-
tentiā. Fit enī ex para quod indicat iuxta: ⁊ bule p̃siliū
vel sententiā: quasi rex dissimiliū p̃paratio. Virg. in sc̃do
Qualis mugitus fugit cum saucius arā Taurus: ⁊ incer-
tam excussit ceruice securim. Item Qualis in eurotē ri-
pis ⁊c. Fabius libro. v. Parabolam appellat exemplum
Diomedes similitudinem, alij comparisonem.

lxxvi.

Dicti uel facti exemplum fertur Paradigma
Anthenor potuit mediis &c.

Paradigma dicitur a Fabio in quinto Exemplum: est
enim Exempli hortantis vel dehortātis enarratio: Hort-
antis: vt Anthenor potuit ⁊c. Item Pa las ne exurere
classē argūum ⁊c. Dehortantis: vt Al nō sic phrygius
penetrat lacedæmona pastor: ledæamq; helenas troianas
vexit ad vrbes. Paradignyo autem exemplifico dicit.

lxxvij.

Sæpe relata quidem sententiā Epimone habetur
Intercalares uersus illud manifestant.
Incipe manalios mecum mea tibia uersus.

Epimone dici potest perseverantia: vt superius in Epi-

zeusi dictum est numero, xxxviij.

lxxviii.

Si ponatur agens patiens res: uel uice uersa

Siue modo simili tibi sit conuersio facta

Trade rati uentos dicatur: Hypallage habetur

Hypallage dicitur submutatio: nam componitur ex hypo quod est sub: et allage mutatio. Dicitur autem figura quā uerba per aduersum intelliguntur: ut trade rati uentos pro rate[m] uentis. Ab aliquibus uero Hypallage dicitur subalternatio et Hypallatto subalterno.

lxxix.

Urbem quā statuo est uestra: Antiptosis habetur

Antiptosis dici potest latine pro casu: figura est quādo casus pro altero casu ponitur, ut urbem pro urbs. Fit, n. ex anti quod est pro et ptosis casus: pro autem producit quia per, o, magnum scribitur.

lxxx.

Quando adiectiuo in substantiuū resolutum est
Endiadis fiet: Calybem frenosq; momordit.

Vteris Endiadi pateris libamus & auro.

Endiadis figura est quum resoluatur substantiuū in adiectiuum: ut calybem frenosq; momordit: pcalybeos frenos. Et pateris libamus et auro: idest pateris aureis. Endiadis componitur ab en quod est unum: dia per, et dyo duo: idest quando unum per duo dicitur, sed cum en habeat, h, potius hendiadis cum, h, scribi deberet.

c.iiii.

lxxi.

Si dicas minus: & plus signes: Liptote habetur.
Munera nec sperno dulcis amice tua.

Liptote dici potest defectiua: Nam a Lipo quod est
deficio vel linquo deriuatur: Fit autem quum minus di-
citur & plus intelligitur: vt munera nec sperno: idest liben-
ter accipio.

lxxij.

Temporis esse solet descriptio Chronographia.
Vertitur interea cælum: & ruit oceano nox.

Chronographia dici potest temporis descriptio, chro-
nos eniz tempus est: & graphia scriptura. Chronicos ve-
ro temporalis dicitur. Chronizo autem tardo moror per-
seuero.

lxxiij.

Topographia loci sed mundi Cosmographia.
Lucus in urbe fuit media lætissimus umbra.

Topographia loci descriptio: Nam Topos locus: et
graphia scriptura dicitur. Hec eadem Topothesia dici
potest: Topos enim locus: & Thesis positio dicitur. Est
autem Topographia veri loci descriptio: Topothesia fi-
cti. auctor Lactantius. ij. tb. & Seruius. i. en.
Cosmographia dicitur mundi descriptio: Componit aut
ex Cosmos quod est mundus: & graphia scriptura pictu-
raue. Cosmeo aut orno significat. Cosmicos mundanus
dicitur. Cosmios ornatus honestus. Cosmos ornamen-
tu: quæ & latini mundū vocāt: & mūdus orbis etiā dī.

lxxliij.

Respondens ad quæ sunt forsitan obiicienda
Das Anthypophoram: cum nil tamē obiiciatur.
Sum pius heu doleo nam mihi sæpe nocet.

Antipophora fit quū tacite obiectiōi responderē. posset
me quisq; interrogare: quū dico sum pius: heu doleo: cur
doles: iccirco respōdi: nā mihi sæpe nocet. Anti ptra dicit
Hypophero subduco vel suffero: quasi ptraria subductio
lxxrv.

Antitheton græce: contrapositumq; latine.
Frigida pugnabant calidis: humentia siccis:
Mollia cum duris: sine pondere habētia pondus
Antitheton dici pōt a nris ptrariis vel ppositū: nam si
gura est quū pria ptrariis opponunt vt patuit p exempla
Antitheton ptrapositū vel cōtentio dī vt s abi⁹. ix. docet
Sed nō vno sit mō: nā et sit si singula singulis opponūtur
vt vicit pudorem libido: timorē audacia. et bina binis: nō
nri ingenij est: vestri auxilij est. et sententia e sentētij. dñet
in pcionibus: iaceat in iudicijs. Cui pmodissime subiūgit
ea spēs quæ distinctio dicit. Odit populus romanus pri
uatam luxuriam: publicā magnificentia diligit.

lxxv.

Diligo me: tu te: solet Idiophasis esse.

Allophylis tu me: me uel te diligit ille.

Idiophasis venit ab idios græce: latine ppius. et phas
sis. i. fama vel dictio.

Allophylos dici pōt alienigena: nam componit ex Allo
qđ est aliud: et phylon qđ est genus gens natio.

lxxxvii.

Brachylogia refert q̄ plurima sub breuitate
Ferte citi ferrum: date tela: impellite remos.

Brachylogia dicitur a nostris breuiloquium: nā a brachy quod est breue componitur: et logia locutio. Brachylogos autem breuiloquus. Fit autem Fabio teste li. viij. quum plura paucis complectimur, vt Cicero contra cicionem. Metelli teste eodem libro nono: qui indicabatur eos vocari: custodiri: ad senatum adduci iussit. Idem vo genus dicitur etiam Alsytheton eodem auctore.

lxxxviii.

Fertur Erotema at quotiens interrogat ullus
Quid melius turdo: uulua quid dulcius ampla?

Erotema vel Erotima interrogatio dicitur. Erotao in terrogo.

lxxxix.

Fertur Ephexegesis quæ explanat prius acta.
Tolle fuga Turnum: atq; instantibus eripe fati

Epexegesis vel Epbexegesis interpretatur expositio: ab Epi prepositione: et exegesis interpretatio expositio. Exegeomꝑ autem expono.

xc.

Absenti sermo directus: Apostropha habetur:
Sic loquor absenti scriptam dū mitto salutem.
Hanc tibi priamides mitto ledæa salutem.

Apostrophe dicitur a Fabio libro nono auersus sermo
sive auersio. Est autem figura locutiōis: quum ad aliquem
per secundam personam fit conuersio. vt te nūc alloquor
Aphricane. Apostropho autem auerto significat.

xcī.

Pars in frustra secant dic Synthesin esse figuram.

Synthesis dici potest compositio. Fit autem quum sin-
gulare nomen collectiuum verbo plurali componitur: vt
populus clamant.

xcīj.

Personamq; nouam formans das Prosopopœiaz.
Qui modo nasonis fueramus quinque libelli.

Prosopopoeta dicitur personę fictio. vt Fabius in no-
no scribit. Componitur autem a Prosopon quod est per-
sona: et Picio facio vel fingo. Figura est: vel quando in-
animatum ad animatum loquitur: vt patuit in exemplo:
vel animatum ad inanimatum: vt Horatius. Quid ampli⁹
o mare et o terra ardeo: Vel quādo etiam ad inanimatum
ipsum quoq; inanimatum loquitur. vt apud Aet. libro se-
cundo: Terra ad maria loquitur et flumina.

xcīj.

Euphonia bonus sonus est: ut dictio pulchra.
Tytides pro tydides sic aptius aiunt.

Euphonia transfertur a Prisciano bona sonoris: a
Quintiliano autem vocalitas. ab aliquibus bona vox.

xcīij.

Confundit numerum: casus: genus: Alleoethera

Siue Allceosis: quæ permutatio fertur.

Alleotheta dici potest latine aliter posita. Allos enim est aliter: et Theta posita. Priscianus vero libro xvij. interpretatur Alleothetam variationem. Alloeos enim diuersus ac varius dicitur. Alloeoo pmuto. Alloeosis permutatio. Confundit autem numerum: ut pars in frustra se cant. Casus: ut Tu mihi quodcunq; hoc regni: pro hoc regnum. Item urbem quam statuo vestra est: pro urbs. Genus: Virgilius in b. Dulce satis humor: depulsis arbutus hedis: Lenta salix foeto pecori: mihi solus Amarynthas. Ad dulce enim quod est neutrum tam foeminina q̃ masculina reddidit.

xcv.

Altior est sensus quotiens q̃ quem tibi uerba
Declarant: uel quam dicis plus significatur.

Aut etiam quod non dicis: scito Emphasis esse

Amplior virtus est Emphasis (ait octauo Fabius) altiore prebens intellectum q̃ quem uerba per seipsa declarant. Eius duæ sunt species. Altera quæ plus significat q̃ dicit. Altera quæ etiam id quod non dicit. Prior est et apud Homerum: quum Helenus graios in equum descendisse ait: Nam verbo vno magnitudinem eius ostendit. Et apud Virgilium: Demissum lapsi per funem: nam sic quoq; magnitudo demonstrata est. Idem Cyclops quum iacuisse dicit per antrum prodigiosum illud corpus spatium loci mensus est. Sequens positum est in voce aut oio sup̃fla aut etiã abscissa. suppressit vox ut sec̃ p ligario cicero

Quod si in tanta fortuna bonitas tanta non est: quam tu per te; per te inquam obtines: intellecto quid loquor: Taccuit enim illud quod nihilominus accipimus: non deesse homines qui ad crudelitatem euz impellerent. Virgilius item primo g'. Emphasin fecit auctore Servio. Dixit enim Quum iam glandes atq; arbuta sacre deficerent sylue: et victum dodona negaret. significatur enim etiam id quod non dicit, hoc est non solum alię sed etiam sacre: nāq; harum sterilitas aliarum denotat infocunditatem. Emphasis autem dicitur significatio demonstratio effigies. Empheno manifesto; Emphanizo declaro demonstro.

xcvi.

Quum plures uoces uno accentu legis: esto Lector hyphen. etenim uel qñquidē manifestāt. Hyphen dici potest sub vno: hypo enim sub. et ben vnū significat. Et tunc fit quum plures dictiones sub vno accentu leguntur. ut quandoquidem et similia. Est autē accentus: idest virgula ab vltima littera primę dictionis ad primā sequentis subducta: ut theologos.

xcvii.

Epanodos græce est: regressio quippe latine.

Hic par est uobis: non par mihi Iulius arte.

Epanodos græce dicitur: nostri regressionem dicūt: ut Fabius ait libro nono. Nec solum in eodem sensu: sed etiam in diuerso eadem verba: ut principum dignitas est pene par: non par fortasse eorum qui sequebantur. Item magnus est labor dicendi: magna est res.

Epanodos fit ex Epi et Ana: quę duo simul etiam et iterum siue retro indicant: et Hodos via: quasi retro vias idest regressionem indicet: ut principatus bonus est: non

bonus autem qui in tyrannidem cōmutatur.

xcviij.

Alterius iuxta formas aliquid reperitur
Descriptum quotiens Catatyposis uocitatur:
Omnia mercurio similis: uocemq; coloremq;
Et crines flauos: & membra decora iuuentæ.

Catatyposis dici pōt secundum vel iuxta figurā: Cata
eni secundū: & typos figura dī. Typosis formatio impōsio
Dicitur autem tropus: quum aliquid iuxta alterius for
mam describitur. vt Virgilius. iij. Dia mercurio filis &c.

xcix.

Siqua per excellens posuere Catexochæ habetur.

Catexochæ dici pōt per excellentiam: vt Virg. i. g. bo
ues per excellentiam nominauit: quum dixit: quæ cura
boum: quis cultus habendo sit pecori: ibidem & victū do
dona negaret. Cata hic per significat: Exochæ eminentia
vel excellentia dicitur. Exochos egregius excellens.

C.

Pro astuto sapiens (fit paradiastole) dictus

Paradiastole fit teste Fabio libronono quum te pro
astuto sapientem appellas: pro confidente fortem. Com
ponitur autem ex para: idest iuxta: et Diastole dilatatio.
nam tunc quoq; fieri dicimus quum rem nostram inter
tatione dilatamus: sic prodigum dicimus liberalem: teme
rarium fortem & similia.

Ci.

Dic ego paulus amo (Euocatio dicitur esse) &

Tu Cicero curris.

Euocatio est imediata reductio tertie psonæ ad primam

vel secundam; vt ego Antonius scribo; tu Socrates cur-
ris.

Cij.

Est Appositio coniunctio quippe duorum
Substantiuorum declarāt seq; uicissim.

Miratur molem æneas magalia quondam.

¶ Appositio est continua p̄iunctio duorum substantiuorū
quorum alterum declarat alterū. vt proximus ille procas
troianę gloria gentis. Requiritur autem in appositioe
duo substantia in eodem casu.

Cij.

Syllepsis siue & conceptio tripliciter fit:

Et genere & numero & persona: indignius autez
Hic deducendum est ad dignius optime lector.

¶ Conceptio seu Syllepsis est adductio indignioris ad
dignius. Fit autem tribus modis. genere. numero. ⁊ per-
sona. Genere vt masculinum concipiat foemininū et neu-
trum: foemininum vero concipiat neutrum. vt Quintus
⁊ Martha sunt mei. pyrrhus ⁊ hoc animal sunt tui. mar-
tha ⁊ hoc animal sunt nostre. Lucanus primo. Tis erat
hinc leges ⁊ plebiscita coacte. Masculinū genus digni⁹
est foeminino ⁊ neutro: ⁊ foemininū neutro. Numero vt
pluralis numerus concipiat singularem; vel singularis di-
ctio plurali verbo redditur. hoc enim Schema late patet
vt Donatus ait. vt discipuli ⁊ p̄ceptor legunt; vel disci-
puli cum p̄ceptore legūt; iste ⁊ ille gaudēt. Persona ut
p̄ma p̄cipiat secundā ⁊ teritiā. secundā p̄cipiat teritiā. Pri-
sciano auctore li. iij. ⁊. xvij. prima enī dignior est secunda
⁊ teritiā. secunda vero dignior est teritiā. dic ergo: Ego et
tu legimus. ego ⁊ ille scribimus. ego ⁊ vos illi fecimus.
tu ⁊ ille scribitis.

Idem Adhuc, ad Lectorem.

Appollodorus ut tradit Celijs auctore Fabio incōpre-
hensibilia partis huius pręcepta existimavit. Itaq; si oia
minime prosecutus fuerim: quid mirum: cū res sit quodā-
modo infinita: Illud tamen prętereat neminem: de figu-
ris extare hodie nullum opusculū: quod quide; ita plene
dilucideq; pręcipiat uti hoc nostrum. Conferentibus res
ipsa ostender.

Finit Carmen de Figuris.

me

me

